

Referat fra møte nr 2/2017 i Avlsrådet for sau

Tid: Onsdag 28 juni 2017

Sted: E-post

Deltakerliste

Navn	Fylke/org
Avlsrådet	
Ivar G. Slettemoen	Leder av Avlsrådet for sau
Sven Reiersen	Region Øst, nestleder i Avlsrådet
Per Johan Lyse	Region Vest
Kent Berg	Region Midt
Frank Simensen	Region Nord (vara)
Finn Avdem	Nortura
Berit Pettersen	KLF
Gunnar Klemetsdal	NMBU

21 Sakliste og saksprosedyre

Bakgrunn for dette ekstraordinære møtet i Avlsrådet er at administrasjonen ønsker en ny vurdering av konsekvensene ved innføringen av optimumsegenskaper i O-indeksen.

E-post med utredning av saken til Avlsrådsmøtet ble sendt ut onsdag 28.06.2017.

Vi håper at saken er godt utredet slik at Avlsrådet kan ta stilling til administrasjonens forslag til vedtak. Det vil da være forsvarlig å gjennomføre saken bare som en e-postsak. Alternativet er telefonmøte.

Vedtak:

Innkallingen, saklista og saksprosedyren godkjennes.

22 Gradvis innføring av effekt av optimumsegenskapene

22.1 Bakgrunn

Optimumsegenskapene ble grundig drøftet i møtet i Avlsrådet 7.-8. juni 2017

- Sak 6/2017 Lammetall som optimumsegenskap
- Sak 7/2017 Fødselsvekt i avlsarbeidet
- Sak 13/2017 Vektlegging av delindeksene i O-indeksen

Bakgrunnen for at vi tar opp denne saken på nytt, er innspill fra felt og avlsavdelingens egne vurderinger av konsekvensen av innføring av optimumsegenskaper i O-indeksen.

Vi har tidligere hatt ulik praksis når det gjelder innføring av nye egenskaper og nye vektlegginger. I noen tilfeller har vi tatt den fulle effekten av en endring fra en avlssesong til den neste, i andre tilfeller har vi tatt endringen gradvis.

Ved behandlingen av optimumsegenskapene i forrige møte så vi grundig på den ønskede effekten, med stor straff i O-indeksen for dyr med store avvik fra optimum for egenskapen. Straffen blir større jo høyere vekt egenskapen får i O-indeksen.

Vi gikk også gjennom noen eksempler på endring i O-indeks for enkelte NKS-værer, og disse ble i stor grad akseptert.

Når vi nå publiserte indekser for kjøringen 2017-S1f, ble det klart at utslagene er store for en del dyr som i 2016 ble vurdert som (svært) gode avlsdyr, med en høy O-indeks. En endret vurdering av disse dyra etter at paringssesongen er over, med (kraftig) nedgang i O-indeks, forstyrrer avlsarbeidet i ringen, og for populasjonen som helhet.

Vær oppmerksom på at endringer i O-indeks for gode værer og søyer fra 2016-H5 til 2017-S1f ikke bare skyldes innføringen av optimumsegenskapene. Vi har også fått ny informasjon fra lammingene i 2017, og noen har også vårvektene på plass. Dette påvirker både lammetallsindeksen og indeksen for egenskapen vårvekt_maternal (morsevne_vår). I tillegg kommer den årlige justeringen av indeksen, der alle årganger går ned 3-4-5 O-indekspoeng, avhengig av rase.

Vi fremmer derfor nå forslag om gradvis innføring av tidligere vedtatt behandling av optimumsegenskapene:

- Lammetall
- Fødselsvekt_direkte
- Fødselsvekt_maternal

22.2 Optimum og vektlegging i O-indeksen

I sak 13/2017 vedtok vi vektlegging av alle delindeksene, samt optimum indeks for delegenskapene som skal være optimumsegenskaper. Vedtaket for NKS og spælsau er vist nedenfor.

Delindeks	NKS		Spæl	
	Vekt 2017	Optimum	Vekt 2017	Optimum
Fødselsvekt_direkte	5 %	100	5 %	100
Slaktevekt_direkte	20 %		15 %	
Slakteklasse	16 %		19 %	
Fettgruppe	10 %		8 %	
Fødselsvekt_maternal	2 %	110	5 %	110
Vårvekt_maternal	14 %		19 %	
Slaktevekt_maternal	22 %		12 %	
Lammetall	6 %	110	9 %	120
Ullvekt	3 %		2 %	
Ullklasse	2 %		6 %	
Sum	100 %		100 %	

Vi vedtok også vektlegging og optimum for sjeviot, pelssau og kjøttsau, men dette presenteres ikke her.

Vi gjør ingen endringer i vedtatt vektlegging og optimum.

22.3 Endring i bakenforliggende kurve for delindeksene

Den kurvelineære formen for indeksen til en optimumsegenskapsegenskap som vi bruker når den går inn i O-indeksen, er basert på en faktor som inngår i regnestykket. Jo høyere faktoren er, jo brattere blir kurven på hver side av optimum.

Faktoren som er brukt i alle regneeksemplene til møtet i Avlsrådet og ved beregning av O-indeksen ved 2017-S1f, vil jeg heretter kalle «Full effekt».

Vi har nå testkjørt O-indeksen for avkomsgranskede værer og regnet ny O-indeks for 2017-S1f med to andre faktorer, «Trekvart effekt» og «Halv effekt».

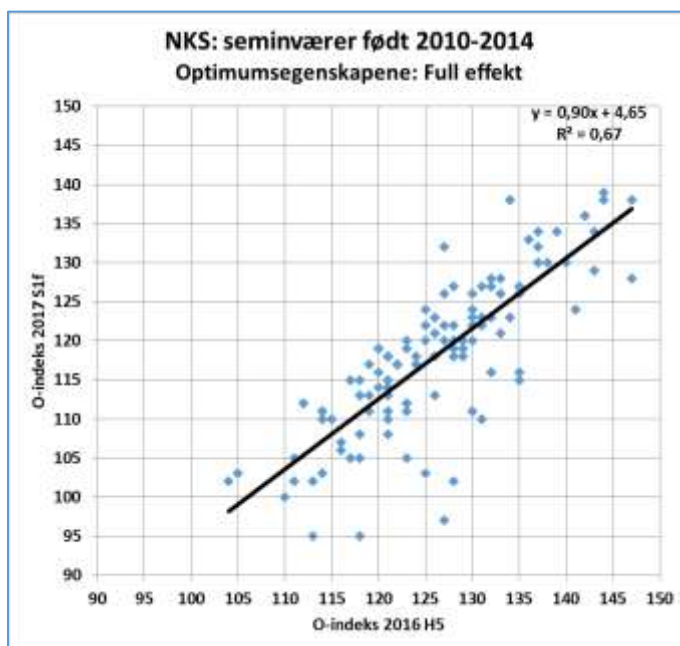
22.4 NKS: Sammenheng mellom 2016-H5 og 2017-S1F

22.4.1 Seminværene født 2010-2014

Vi starter med å vise sammenhengen mellom O-indeksen beregnet 2016-H5 og O-indeksen 2017-S1f for de 5 siste årgangene av seminværene.

Første graf viser O-indeks 2017-S1f der optimumsegenskapene har «Full effekt», altså indeksen som er publisert nå. Andre graf viser «Trekvart effekt», og tredje graf viser 2017-S1f-indeksen med «Halv effekt».

Hvert punkt viser én vær, med O-indeks fra 2016-H5 og fra 2017-S1f.

Den svarte rette linja viser forventningen til O-indeksen 2017-S1f avhengig av O-indeksen 2016-H5. Værene som havner under linja har gjort det dårligere enn forventningen, og værer som havner over linja har gjort det bedre enn forventningen. Avstanden til linja viser hvor stor forandringen har vært i forhold til forventningen fra året før.

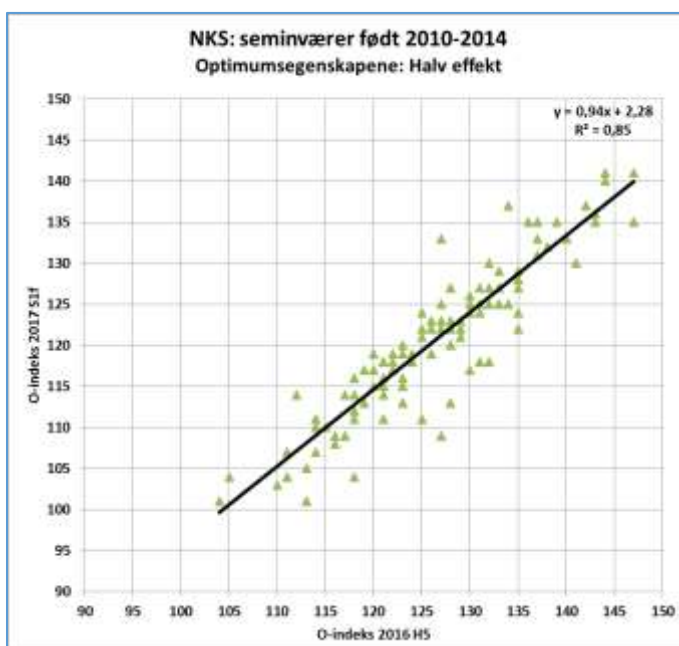
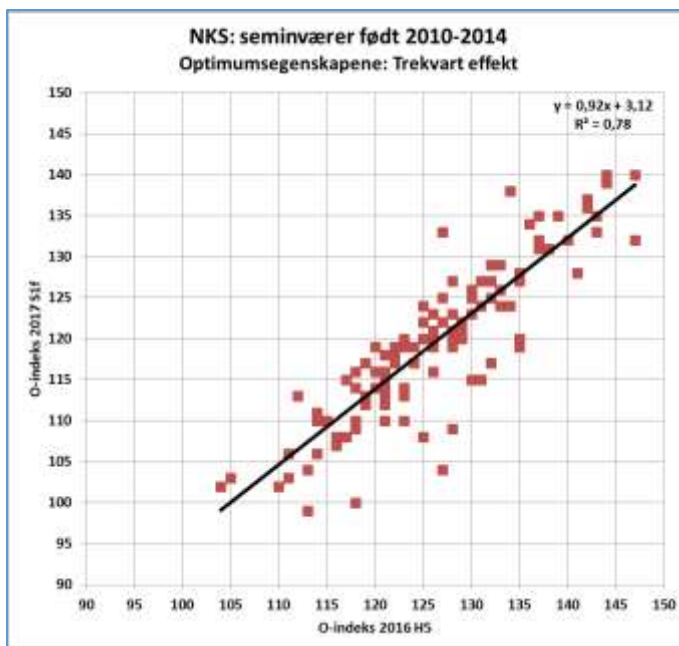
Den generelle regelen er at O-indeksen nedjusteres med 4-5 poeng ved årsskiftet. Dette gjelder gjennomsnittet av alle fødte lam i de siste 5 årgangene. Som vi ser, så er forventningen lavere enn en reduksjon på 4-5 poeng for værene som har en høy O-indeks. Hvis vi sjekker linja for 140 O-indeks i 2016, så ser vi at forventningen til en slik vær er 131 i 2017, altså en nedgang på 9 O-indekspoeng.

Det store fallet i forventningen skyldes at vi

- Har tatt inn fødselsvekt som ny egenskap i O-indeksen
- Bruker full effekt på optimumsegenskapene lammetall og fødselsvekt
- Har endret vektleggingen litt for de fleste egenskapene i O-indeksen

Resultatlista forandres når vi forandret konkurransereglene, og slik skal det være!

De neste 2 kurvene viser at forventningen er ett indekspoeng høyere hvis vi bruker trekvart effekt på optimumsegenskapene, og to indekspoeng høyere hvis vi bruker halv effekt på optimumsegenskapene. Vi ser også at punktene er mer samlet langs forventningen, Dette betyr at endringen for enkeltværer reduseres når vi legger trekvart effekt på optimumsegenskapene, og reduseres ytterligere når vi legger halv effekt på dem.

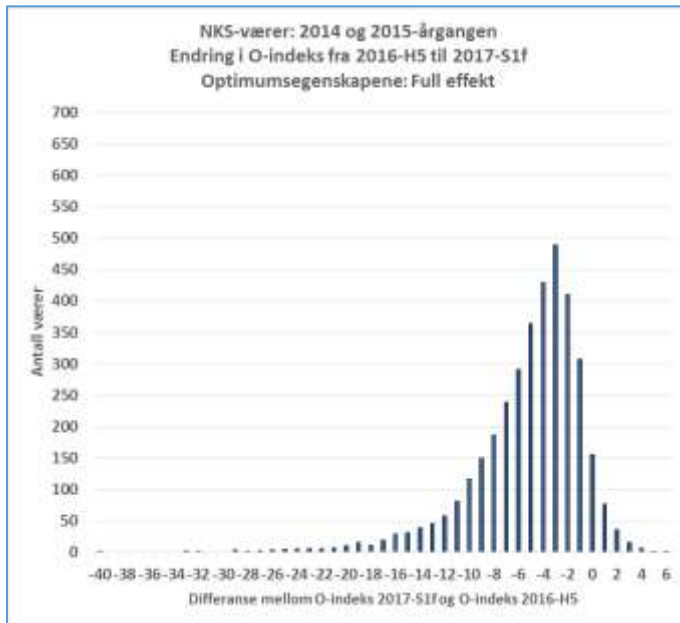

22.4.2 Avkomsgranska værer født 2014-2015

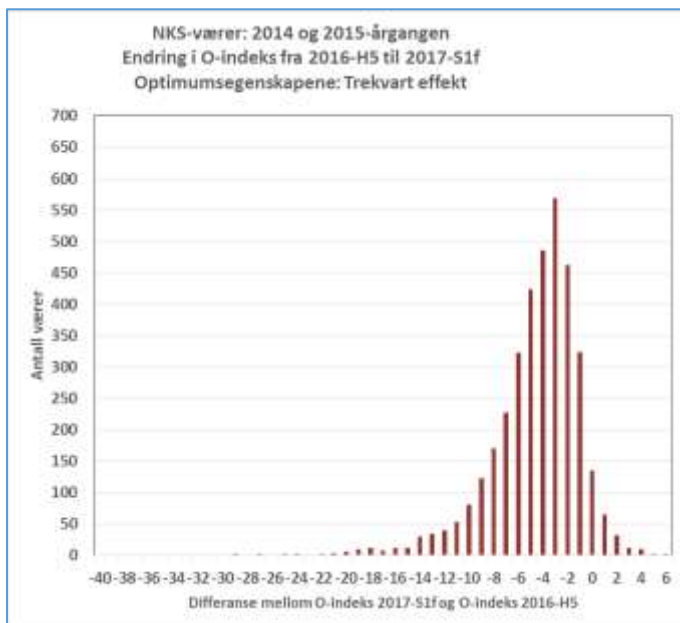
Figurene nedenfor viser endringen i O-indeks fra 2016-H5 til 2017-S1f for de siste 2 årgangene med avkomsgranska værer. Det er her vi finner høstens seminværer.

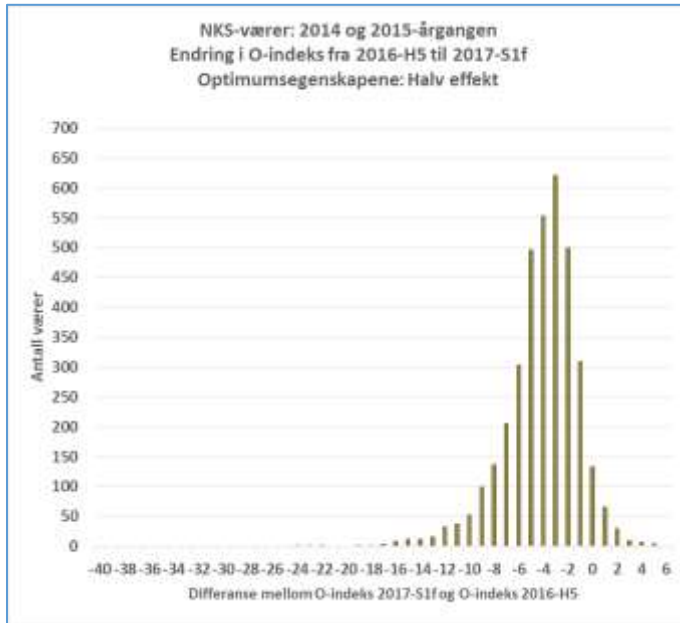
Den første figuren viser full effekt av optimumsegenskapene, den neste trekvart effekt, og den siste halv effekt.

Vi ser at indeksen som nå er publisert, med full effekt på optimumsegenskapene, gir en forventet nedgang på rundt 3 (1-5) poeng for mange av værene. Men samtidig er det noen få værer som har svært stor nedgang, den største er på 40 O-indekspoeng. I den andre enden av skalaen er det én vær som har steget 6 O-indekspoeng.

Når vi bruker trekvart effekt på optimumsegenskapene, blir endringen fra 2016 til 2017 som forventet mindre. Og med halv effekt blir den enda mindre. Se de 2 neste figurene for detaljer.

22.4.3 O-indeks for de aller beste værene født 2014-2015

Tabellen nedenfor inneholder værene som hadde minst 142 i O-indeks ved 2016-H5. Tabellen viser O-indeks for 2017-S1f for disse værene, med henholdsvis halv, trekvart og full effekt på optimumsegenskapene. Indeksene for enkeltsegenskapene ved 2017-S1f er også vist i tabellen.

Vi ser at noen værer holder seg godt, uansett om vi legger halv, trekvart eller full effekt på optimumsegenskapene. Dette er værer som har indekser for lammetall og fødselsvekt nært det vi har definert som optimum. Andre værer har indeks for optimumsegenskapene som er langt fra optimum. Disse faller mer jo større effekten for optimumsegenskapene er. Vi har også noen værer som faller mye uansett effekt på optimumsegenskapene. Det skyldes som regel fall i vårvekt_maternal og slaktevekt_maternal (morsevnen) fra 2016-H5.

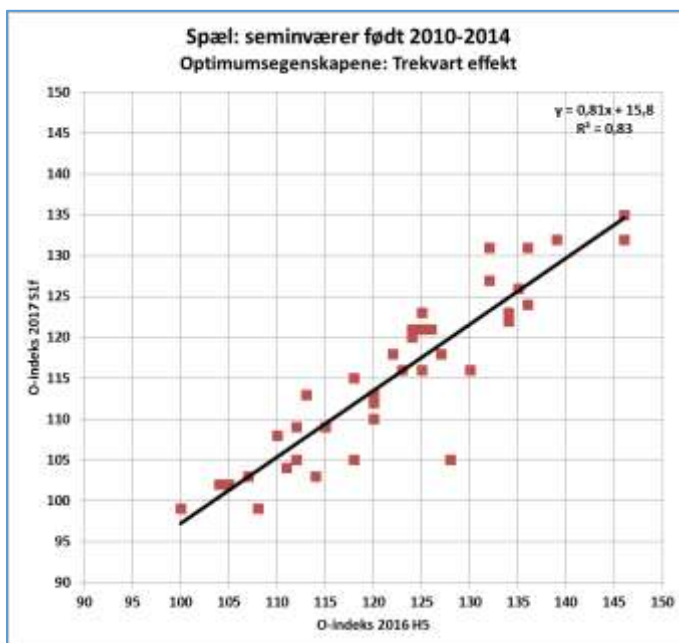
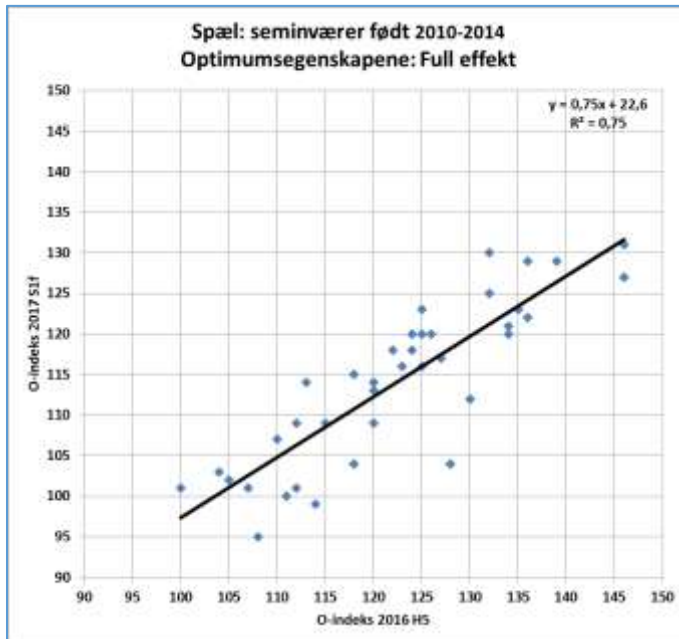
KARINGSNR NAVN	O-indeks				Delindeks 2017-S1f										
	2016-H5	2017-S1f Halv effekt	2017-S1f Trekvart effekt	2017-S1f Full effekt	Fø-v dir	Sl-v dir	Sl-kl	Fe-gr	Fø-v mat	Vårv mat	Sl-v mat	Lam	Ullv	Ullkl	
201575185 STAS KROKAN	154	150	147	144	119	149	124	125	148	151	153	88	85	107	
201456864 FILO	151	146	146	146	103	137	140	130	118	134	132	108	92	103	
201530023 TRULS	150	143	143	142	102	141	142	128	116	129	125	124	103	108	
201523950 HÅREK SMEDSMO	149	148	148	148	105	146	130	118	120	140	141	101	99	103	
201523949 HERMAN SMEDSMO	149	140	140	139	106	137	129	135	108	125	129	96	104	102	
201475234 IVARUS	148	134	132	127	137	140	145	129	107	117	125	127	98	107	
201557838 MYKLØSSEN	147	142	141	139	121	146	129	117	127	142	132	91	95	110	
201451688 GROM HOVE	147	141	140	138	124	124	136	133	123	143	135	95	94	112	
201470192 FILOPS KNIPPET	147	135	132	128	137	134	120	115	140	147	138	121	106	107	
201540487 LEMON	146	146	144	141	127	148	102	123	139	151	155	94	113	110	
201523244 SJAU BJØRGE	146	145	144	141	128	150	110	120	126	155	143	116	95	104	
201553588 STAS RAME	146	141	140	138	121	146	118	111	134	140	135	109	107	111	
201553761 LINGO	146	134	133	130	120	152	100	123	126	135	129	88	99	111	
201523824 BESSHØGUTEN	145	142	141	141	87	144	142	147	121	116	121	97	92	108	
201553352 BAS TOTLAND	145	140	139	138	85	137	120	111	124	133	143	97	93	110	
201541041 STASMANN	145	139	138	136	126	153	116	138	130	130	125	101	96	115	
201564005 STAS RØSHOL	145	137	134	130	136	140	119	119	144	147	140	102	90	102	
201575330 LOFOT-KRØSS	145	136	135	134	116	137	126	116	109	130	129	95	100	108	
201525439 STABILL	145	130	128	125	135	152	119	126	124	121	114	104	105	108	
201575329 LOFOT-JONAS	145	130	126	119	153	146	133	141	118	118	124	109	102	106	
201440846 LILLEGULL	144	149	148	147	111	135	123	118	137	148	154	101	110	115	
201463214 FIBA VON MYRVOLL	144	141	140	138	118	131	111	116	136	150	144	105	107	115	
201451310 FIBA SØRHEIM	144	140	139	139	113	115	123	111	116	152	143	117	115	116	
201475438 VOIEGUBBEN	144	139	138	138	101	129	118	123	131	140	136	116	100	107	
201557002 HAUGSTADSJAUAREN	144	139	138	136	125	137	115	127	105	144	134	117	104	109	
201575223	144	139	138	137	124	140	124	123	124	136	131	109	96	108	
201585170 LUDVIG	144	139	138	138	117	136	122	128	110	130	133	115	105	106	
201557441 P.N. STEDJE	144	135	134	131	131	139	140	133	113	125	118	109	80	112	
201523051 JUKKEN BRUSE	143	145	144	142	126	137	126	113	124	158	143	109	89	102	
201575395	143	142	142	141	98	138	132	131	112	131	127	100	101	106	
201580033 ENER	143	141	140	138	116	136	126	130	144	138	134	109	96	109	
201456001 FILOPS HAUGSTAD	143	136	135	134	124	126	137	115	103	128	135	118	99	106	
201575719	143	136	135	133	128	147	125	139	122	120	120	103	108	107	
201557501 EGGJA STASMAN	143	135	134	132	128	142	124	114	120	135	123	106	101	110	
201470176 JEGER SUNDAL	143	134	132	129	129	131	127	112	85	127	139	120	104	110	
201513043 STEIKRØSS	143	128	124	119	146	147	107	128	126	133	122	107	119	111	
201541810	143	128	124	119	148	148	117	127	120	129	119	105	100	108	
201533025 STASKRAFT	142	137	136	135	118	137	124	127	126	130	126	98	104	113	
201575236	142	135	133	130	131	139	136	131	135	132	118	117	94	109	
201580131 ELDA KRØSSEN	142	135	135	134	118	141	121	123	112	126	124	102	103	106	
201540515 BAS	142	134	132	127	137	143	130	136	143	134	121	109	89	113	
201540993 TERJE-ÅMOTEN	142	134	132	130	131	130	122	149	117	129	127	100	102	90	
201525166 BASTA	142	131	129	125	134	137	113	136	136	132	126	102	101	98	

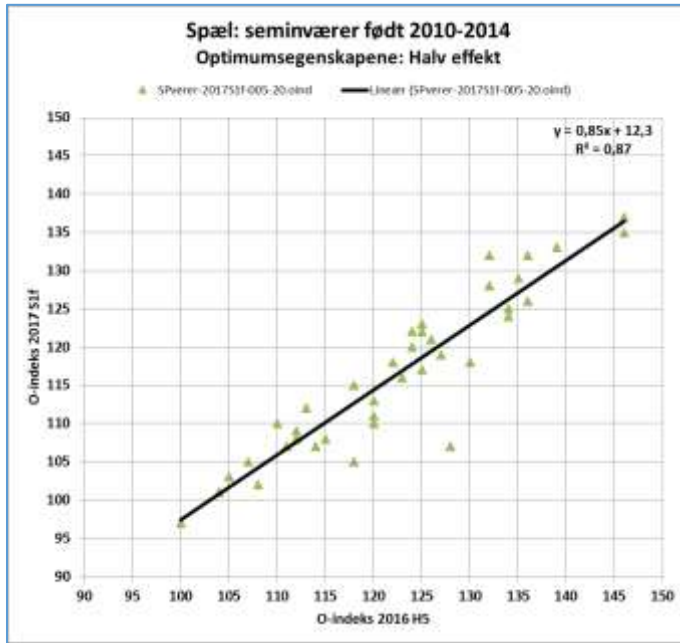
22.5 Spæl: Sammenheng mellom 2016-H5 og 2017-S1F

I det følgende viser vi de samme grafene som for NKS.

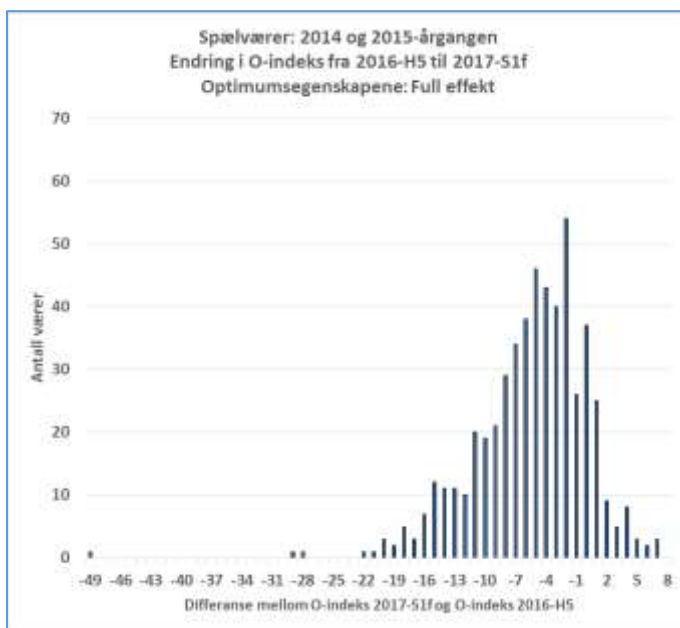
Hovedtrendene er de samme for spæl som for NKS, men utslagene er større.

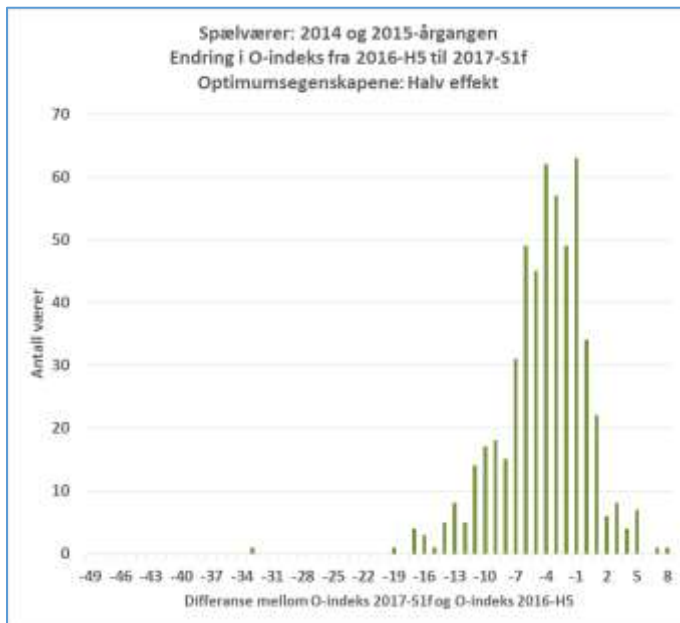
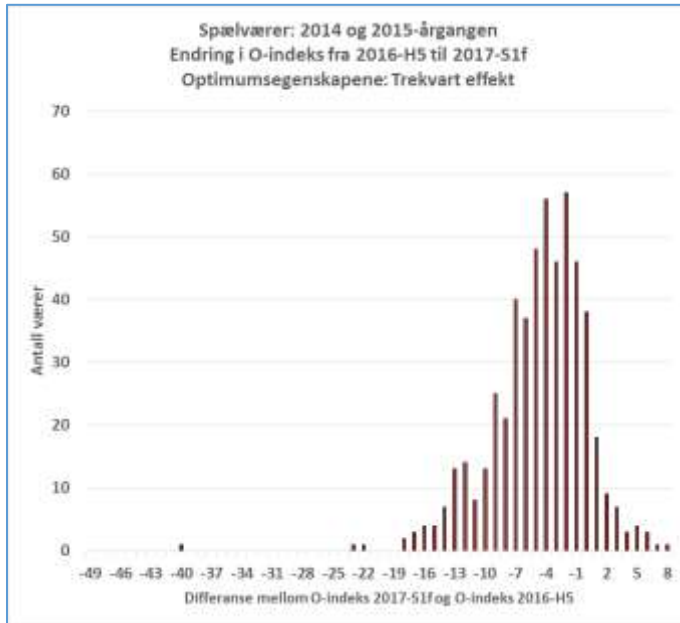
22.5.1 Seminværere født 2010-2014

22.5.2 Avkomsgranska værer født 2014-2015

22.5.3 O-indeks for de aller beste værene født 2014-2015

Tabellen nedenfor inneholder spælværene i årgangene 2014 og 2015 som hadde minst 131 i O-indeks ved 2016-H5. Tabellen viser O-indeks for 2017-S1f for disse værene, med henholdsvis halv, trekvart og full effekt på optimumsegenskapene. Indeksene for enkeltegenskapene ved 2017-S1f er også vist i tabellen.

KARINGSNR	NAVN	O-indeks			Delindeks 2017-S1f										
		2016-H5	2017-S1f Halv effekt	2017-S1f Trekvart effekt	2017-S1f Full effekt	Fø-v dir	Sl-v dir	Sl-kl	Fe-gr	Fø-v mat	Vårv mat	Sl-v mat	Lam	Ullv	Ullkl
201564137	MARIO	147	144	142	139	107	136	121	116	121	147	131	104	106	112
201470414	STAU AUNE	146	135	132	127	136	132	120	115	127	139	139	114	95	103
201557164		143	134	131	127	130	142	112	112	126	138	130	106	97	105
201564157	HÅVARD	143	132	130	128	118	121	110	117	130	148	117	122	104	101
201564160	BAJAS	143	132	130	128	118	129	120	126	118	132	117	104	99	97
201564133	AMEN	142	134	134	132	104	134	120	99	117	130	124	112	105	102
201564152		142	134	133	131	103	119	117	115	131	147	114	125	102	105
201429318	HEPPTI	139	133	132	129	114	154	129	120	110	112	109	101	103	105
201564129	FINITO	139	128	127	127	98	134	113	104	119	120	117	111	110	102
201564131	SISTEN	139	136	133	128	109	138	132	119	128	131	126	96	92	93
201451518	L HÅKONSON	137	123	121	119	92	138	122	126	114	107	105	94	100	109
201456441	BØJO	136	132	131	129	114	128	109	96	125	143	130	108	106	109
201463152	KLURE	136	126	124	122	126	123	105	101	124	139	124	110	110	106
201564150	LUDVIG	136	128	127	126	115	135	122	104	124	118	113	126	107	108
201570421	SUL LØVÅSEN	136	139	138	137	103	125	99	106	108	145	149	118	109	114
201575493	OLAV TYSSE	136	132	131	129	118	151	120	131	125	112	110	114	112	101
201463145	SMØRBUKK	135	118	117	114	123	114	120	91	137	132	102	117	98	109
201513021	HIPP	135	130	128	126	89	131	135	121	94	110	114	104	95	104
201553840	OLAF	135	126	125	123	101	143	115	134	125	113	106	100	102	101
201566070	CLEO SAKSE	135	131	131	130	107	124	115	98	106	125	134	118	102	105
201466107	REBUS	134	124	122	120	123	125	103	117	125	131	122	105	97	105
201564143		134	117	112	106	145	131	103	129	143	137	110	123	107	107
201564166	MAX	134	133	131	127	127	134	107	102	130	143	136	121	109	106
201566117	REBU GUNNES	134	127	125	121	128	126	110	115	122	137	127	101	92	106
201570417	HEPS ALTIN	134	126	124	121	102	124	117	111	125	131	126	94	96	96
201570422	STUR LØVÅSEN	134	128	127	126	107	129	120	108	95	117	120	118	98	100
201463148		133	122	121	118	114	115	102	92	140	144	126	122	106	98
201470404	STUR BJØRÅ	133	130	129	128	109	133	126	123	99	112	113	115	94	100
201553197	KVITNAPONDUS	133	124	122	119	117	139	120	130	115	113	114	94	94	90
201557374		133	119	118	116	101	124	113	112	137	117	111	109	94	98
201566163		133	126	124	122	120	136	125	123	107	112	105	100	104	107
201570427	SUS LØVÅSEN	133	127	127	126	93	117	105	95	97	127	137	119	109	114
201463147		132	121	119	116	120	112	93	87	142	157	132	115	101	98
201463157	ULLFIN	132	128	127	125	110	112	120	100	125	135	120	106	103	115
201540100	RAMP ULL	132	120	119	118	107	120	115	79	136	126	111	121	107	113
201553079	ØJ RAMP HAMA	132	125	124	121	111	130	115	95	139	129	112	119	104	112
201566069	CLAUS SAKSE	132	125	124	123	120	123	107	101	105	124	131	117	102	100
201463146		131	117	116	113	121	112	90	86	141	151	128	124	106	96
201535821	HÅKON HÅKONSON	131	120	119	116	127	122	126	136	88	107	99	119	104	105
201564146		131	124	122	119	119	120	95	94	138	150	139	107	98	99
201566057		131	126	125	123	97	130	122	104	125	125	119	99	93	93
201566110	HEBBE	131	127	126	125	115	119	119	100	112	128	123	106	105	105

22.6 Vedtak

Avlsrådet fikk seg forelagt 2 alternative vedtak.

Alternativ 1 – trinnvis innføring over 3 år

Effekten av å ha gjort egenskapene Lammetall, Fødselsvekt_direkte og Fødselsvekt_maternal til optimumsegenskaper ved beregning av O-indeksen, innføres i 3 trinn:

- Halv effekt i avlsåret 2016/17
- Trekvart effekt i avlsåret 2017/18
- Full effekt i avlsåret 2018/19

Ny indeksberegning med halv effekt publiseres ved 2017-S1 i slutten av juli.

Avlsjefen anbefaler dette alternativet.

Alternativ 2 – full effekt fra første år (som ved den publiserte indeksen 2017-S1f)

Effekten av å ha gjort egenskapene Lammetall, Fødselsvekt_direkte og Fødselsvekt_maternal til optimumsegenskaper ved beregning av O-indeksen, innføres for fullt i avlsåret 2017/18.

Vedtak:

Trinnvis innføring av effekten av optimumsegenskapene i samsvar med alternativ 1.
(6 stemmer for, 2 blanke).